

kik, gyilkos merényletet követett el az apja ellen. A legény még vasárnap délután eltávozott otthonról és csak másnap, hétfőn este tért haza teljesen részegen. Otthon garázdálkodni kezdett és mikor apja, az 53 éves Orbán János ezért korholta, a fiu revolvért rántott, *célba vette apját és rálőtt.* A golyó talált és Orbánnak baloldalán a lágyékába fúródott. A legény a véres tett után elmene-kült otthonról és a röskei állomásra ment, ahol a vonat elé akart feküdni, az állomás személyzete azonban eltávolította a sinekről. Ezután Orbán Imre a szántóföldek között akart elbujni, de itt rátalált a Szegedről kiküldött lovasrendőr őrzőre és behozta Szegedre. *Andrássy Ferenc dr. tiszti orvos megállapította, hogy az öreg Orbán állapota életveszélyes és tegnap beszállította a szegedi kórházba.* Kihallgatni még nem lehetett. A mérénylet fiút az ügyészségi fogházba vizsgálati fogságba helyezték.

— **Szegedi baritonistából főpincér.** Az amugy is tengődő magyar színészetet a háborus idők nehéz megpróbáltatás elé sodorták. Akadtak színészek, akik megpróbálkoztak más uton boldogulni. Az ügyes színész memesak a színpadon, hanem az életben is megállja a helyét, hiszen az élet nem más — mint a regényírók mondják — mint egy nagy színház. *Ladislai József, a szegedi szintársulat volt baritonistája is bebizonyította ezt.* Az operákban s az operettekben sokszor játszott grófot, katonatisztet, főpincért s isten tudja még az életnek hány alakját kopirozta. Most, hogy szerződés nélkül maradt, mint „gyakorlattal bíró egyén” keresett magának valamilyen polgári foglalkozást. Grófot csak a színpadon könnyű játszani, mert ott nem kell pénz hozzá, tehát ezt az életben nem lehetett. Katonatisztnek lenni most a háboruban nem egészséges foglalkozás, így főpincérnek csapott fel Ladislai. Aradon az Eötvös-utcában egy új vendéglő nyílt meg s ennek lett a főpincére. Akár a színpadon mimellette, fürgén jár az asztalok között s mosolygós arccal mondja:

— Igenis kérem, azonnal jövök! Tessék

parancsolni... hatvan, nyolevvan, két korona negyven...

A színészből lett főpincér most a vendégeitől kap elismerést s bizonyára néhány nyárspolgár ismerőse kifejezést is adott annak az örömének, hogy végre jó utra tért...

— **Ebéd 2 fillérért.** Ezt a csodálatos olcsóságot a berlini szegényemberek számára találták fel, akiknek a sora a háboru óta nem megy valami fényesen. Berlini jelentések szerint ugyanis nem régiben új népkonyhákat rendeztek be, amelyekben két fillérért lehet étkezni. Az étkezés alatt természetesen nem valami gazdag és különleges étkezés érhető, mert a népkonyhák vendégei nem kapnak szarvasgombával töltött pulykát, vagy rajnai lazacot, hanem csak egy tányér kakaót és egy nagy darab kenyeret. Két fillérért ez is elég.

— **Katonáink segítése.** A szegedi közönség páratlan áldozatkészséggel hordja össze mindazon cikkeket, melyekre hadbavonuló katonáinknak feltétlenül szükségük van, hogy egészségüket és harcképességüket megvédje és megőrizze. A *Szegedi Nőipari és Háziipari Egyesület Hadsegítő Bizottságának* a belvárosi ovodában levő műhelye ezidőszereint csupán a katonai meleg ruhaneműeket dolgozza lázas sietséggel. Ezen tevékenységében nagyon sok jótékony segítő kézre van szükség, ezokból felhívja a bizottság tagjait, hogy haladéktalanul szíveskedjenek munkára jelentkezni. De igen nagy szükség van még a jótékony adományokra is, mert nagyon sok fehérneműre, flanel és tricóneműre, hősapkákra, kéz és térdvédőre van szükség, hogy legalább a most elvonuló szegedi katonaságot elláthassa a bizottság. A mai napon a következő adományok érkeztek a műhely részére: A dorozsmai asszonyok (folytatólag) 12 vánkös, 6 ing, 6 zsebkendő. Adler Jakabné (Oroszlámos) 1 párna 2 huzattal, 8 fehérnemű. Burger Vilmosné (Oroszlámos) 1 párna 2 huzattal, 3 fehérnemű. Marjánovics Naumné (Ujszentiván) 12 törülköző, 12 zsebkendő, 4 pár kézvédő, 1 pár térdvédő. Szarvady Lajos-

né 3 katonasapka 2 csákó, 1 kardkötő, 1 oldal-szijj, 1 kenyérszak, 2 köpönyeg, 2 zubbony, 1 nadrág, 1 szörme, Dobó Jánosné zsebkendők, 6 lepedő, 1 törülköző, 2 flanel, Kovács Erzsébet 1 párnahuzat, 2 törülköző, Abrahám Katalin 9 rőf barchet, 3 zsebkendő, 1 lepedő, 1 trikó, 2 haskötő, 2 párnahuzat, 5 fehérnemű. Méhes Vera 9 fehérnemű, Salánszky Jánosné 4 fehérnemű, 1 lepedő, Torday Imréné 3 m. flanel, 3 hősapka, 8 vég szallag, Engländer Józsefné 6 lábbravaló, 6 ing, Tömörkény Istvánné 2 tollpárna 4 huzattal, Tömörkény Erzsike 3 pár kézvédő, 1 hősapka, Holló Lili 12 pár harisnya, 1 prém. özvegy Löwy Józsefné 6 párna, Korpássy Gyuláné 33 gyermekruha, Uray Zoltánné 2 vánkös 6 huzattal, Benedikt Miksáné 14 fehérnemű, Gál Kálmánné 6 ing, 6 párnahuzat, 1 csomag gomib. N. N. 10 fehérnemű, 5 pár harisnya, Krocó Adolfné 1000 cigarettá (karácsonyi ajándék a haretérre) 2 prém, 12 fehérnemű, 9 pár harisnya, Kemény Béla 12 ing, 6 bot, 35 gallér és kélző, Nemesak József 37 drb nyers házi nyulbőr, 17 drb irha, Polgár Lászlóné 1 drb nyulbőr, Fried Zsigmondné 1 prém, Szentandrásy Józsefné 1 prém, Horváth Lajosné 6 vánkös, özv. Salamon Adolfné 2 prém, Göncöl Jánosné 6 ing, 10 zsebkendő, 4 törülköző, 12 csuklólvédő, Csorvai Rieger Jánosné 12 csuklólvédő, 6 pár harisnya, 12 fehérnemű, 6 zsebkendő. Hősapkákat, kéz- és térdvédőket adományoztak többek között: A telefon-központ kezelő személyzete (Szentandrásy Józsefné gyűjtése) 24 drb hősapkát, 6 pár térdvédőt, Móra Ferencné 6 drb, Zsoldos Benóné 6, B. Nagy Margit tanítványai 38, Gönczi Iekné 5, Putz Matild 14, Müller Frida 1, Weisz Albertné 11, dr. Szakáll Józsefné 6, Böresök Ferenc 6, N. N. 3, özvegy Vadász Adolfné 3, Fogel Juliska 5, dr. Reiner Mórné 14, dr. Biedl Samuné 4, dr. Bodnár Gézané 3, dr. Fischhoff Henrikné 4, Kovács Sándorné 12, Alsóvárosi leányiskola 40, Tschopp József 5, dr. Sauerwald Bálintné 4, Zsótér Sarolta 10, Matejka Edéné olvasmányok, 2 játszma kártya.

Levél a háboruról.

Édes hugocskám,

olvasd el kérlek e levelemet akkor, amikor felébredsz édes hajnali álmodból és új erőt gyűjtöttél egy unalmas, szürke napnak az elviselésére s elég erőd lesz ahhoz, hogy egy igazi komoly tárgyról olvashass. Erő kell ahhoz, amiről most veled el akarok csevegni.

Beszélni akarok veled arról a zord időről, melyet mi most átélünk és velünk együtt még sok-sok millió embertársunk. Arról, a mi bennünket embertársainkhoz köt és tőlük elválaszt.

A háboru el is választja, össze is köti az embereket. Ezt talán magadon is tapasztaltad. Nincs semmi e napsütéses földgolyón, ami hozzá hasonló volna. (Egész nemzetek boldogsága vagy boldogtalansága függ kimenetelétől. Hallatlan és mérhetetlen áldozatokat követel, de a győzelem áldásait késő utódaink is élvezni fogják. A boldogsághoz, a virágzó jóléthez, a szabadsághoz és kulturához vezető kaput a háboru tárja föl előttünk. Vassal döngetjük e kaput és piros vérrünkkel festjük meg az odavezető utat.

Gondolj csak vissza arra, hogyan kezdődött a háboru. A paraszt otthagya csépeletlenül a gabonáját, az iparos a műhelyét, a munkás a gyárat, a kereskedő az üzletét, a hivatalnok a hivatalát, a tanár az iskolát, a pap a szószéket. A gyárkérmények megszüntek füstölögni, a gépek megállottak, a munka hatalmas szimfóniája elhallgatott.

Asszonyok hajtották az élettel megterhelt szekerüket, ők szorgoskodnak az üzletben, ahol azelőtt a férj vagy a testvér dolgozott. A kórházakban is asszonyok és lányok látják el az ápolói tiszteket. Ők a Vöröskereszt zászlaja, férjeik, testvéreik és fiaik pedig a hadi lobogó alatt vesznek tevékeny részt a háboruban.

Ellenségeink hatalmas seregeikkel még

távol állanak a szeretett haza földjétől, de vértől szennyes kezüket mohón nyujtják há-táraink felé. Szeretnék elpusztítani, vagy legalább is leigázni elcsendesült városainkat, elhagyatottan fekvő falvainkat.

Visszafojtott lélekzettel lessük az eseményeket. Titokkal teljes minden nap, mely megvirrad. Az események véresen tarka sokaságát hozhatja mindenkik. Emberi sorsok végződnek minden nappal. Sorsok, amelyekért a szeretet aggódik, amelyeket a szerelem meggyászol.

A szívekből új források fakadnak. Rejtett mélységekből törnek elő, tisztán és gazdagon. Az emberek megtalálták egymást, tudtára ébredtek annak, ami egyesíti őket, felismerték, hogy olyan sok minden van, ami a szíveket összekovácsolhatja. Rég kihaltak hitt érzelmek újjáébredtek. A levegő tisztább, átlátszóbb. Mintha az emberi nem megifjódott volna! Nincsenek emberek, akik önösen csak önmagukra gondolnak. Egy érzés, egy gondolat hatja át a nemzet minden egyes tagját. És mert mindnyájan egyek vagyunk érzésben és gondolatban, közös minden fájdalmunk és közös minden örömünk. Aranyvasért! Valóban lélekemelő, hogy minden bánat, minden fájdalom milliószoros visszhangra talál. De voltaképpen van-e ebben a nagy lelki közösségben bánat és fájdalom?

Azt mondom, hogy nincs. A halálnak már nincs fullánkja. E szónak titokzatos értelme, a megsemmisülésnek mélységes titka megnyílt előttem. Hullanak a könnyeink, de van valami édes a fájdalomunkban. S amikor a halálnak már nincs fullánkja, akkor az élet sem nem nyereség, aminek örvendeniünk kell, sem nem veszteség, amit meg kell siratnunk. Olyan, mint a virág és a gyümölcs. A virág lehull, hogy kifejlődhessék és megérhessen a gyümölcs.

Az én virágom is megérett a lehullásra. Meg kell érnie a gyümölcsnek is. Érzem, hogy nekem is ott a helyem, ahol a halál tartja az

aratását. Hiszen a halálnak már nincs fullánkja...

Ha pedig elmúlnak majd e szörnyű idők és felragyog a győzelem napja, ha majd har-sogó trombiták és diadalmasan lengő zászlók alatt haza térnek győztes seregeink, amikor az emberek szemében a boldogság örömkönnye uszik, ne sirass, amiért én ott maradtam a harcmezőn, hanem örvendj az örvendzőkkel és vigasztaljon az a tudat, hogy bátyád elég bölcs volt ahhoz, hogy ne érezze a halál fullánkját. Készülök, mert érzem, hogy mennem kell. Nem azért, mert hívnak, de azért, mert menni akarok...

Érted-e szépséges kis hugocskám, akarok. Akarok, mert erősnek érzem magamat. Erősebb vagyok a halálnál, mert nem félek tőle. Tudom, hogy az erő mindig imponált neked. Az én erőm, melyre mindig olyan büszke voltál. Emlékszel-e, mikor házasságodban csalódottnak érezted magadat, hozzám menekültél, hogy nyugalmat találj. S a mikor testvéri szeretettel hü keblemre öleltelek, ugy mondtad, érzed, mint ömlik át az én erőm a szivedbe s megnyugvást találtál. Az én erőmre most a hazának van szüksége, neki bocsátom hát rendelkezésére. Sajnálak, amiért nem tarthatom meg számodra, de az egyéni érzésnek most el kell némulnia, el kell törpülnie. Sajnálom, hogy amikor én a halál fullánkját már nem érzem, te százszorosan fogod érezni az élet fullánkjait, amelyekkel véresre fogja marcangolni a te amugy is sokat szenvedett szivedet. Mert sokszor az élet jobban fáj a halálnál. Lásd ezért akarok, ezért kell mennem.

Most talán érted, miért kértelek levelem elején, hogy akkor olvasd, amikor felébredsz édes hajnali álmodból, amikor új erőt gyűjtöttél. Mert neked az élethez több erő kell, mint nekem a — halálhoz.

Isten veled kis hugocskám, ölel szerető bátyád

Matyi.